

Указанные изменения происходят в следующих стратегических направлениях. Во-первых, сокращается «жизненный цикл» знаний, которые необходимы для эффективного принятия управленческих решений. Это значит, что период, в течение которого знания являются актуальными и не замещаются новыми знаниями, постепенно сокращается.

Во-вторых, происходит диверсификация знаний, необходимых для принятия эффективных управленческих решений. То есть, в современных условиях для принятия эффективных управленческих решений надо использовать информацию из разных областей знаний и разных научных направлений в рамках одной области знаний.

Третье важное направление заключается в том, что в условиях «экономики стресса» при прочих равных условиях сокращается лаг, необходимый для принятия управленческих решений. Это значит, что менеджеры предприятий вынуждены принимать в единицу времени все больше и больше управленческих решений.

И не менее важным является то обстоятельство, что при прочих равных условиях сокращается лаг на реализации управленческих решений. То есть, управленец вынужден эффективно реализовывать все больше и больше управленческих решений в единицу времени. Существенным результатом «экономики стресса» является значительное увеличение системности современного производства и управления. Доиндустриальное производство — это десятки, максимум сотни системообразующих связей. Индустриальное производство — это тысячи, десятки и иногда сотни тысяч системообразующих связей. Постиндустриальное высокотехнологическое производство — это сотни тысяч и миллионы системообразующих связей.

Вполне понятно, что в условиях «экономики стресса» кардинально увеличиваются психоэмоциональная нагрузка на менеджеров всех уровней управления предприятием. Но особенно это касается топ-менеджеров.

Управление всегда было так сказать «стрессовой» профессией. Но в условиях постоянных качественных скачков и последствий, которые ими порожаются, «стрессовость» управления увеличивается в десятки и сотни раз.

Поэтому здоровье менеджера превращается в один из его мощнейших конкурентных ресурсов. Сотрудниками кафедры экономики и менеджмента предприятия Университета экономики и права «КРОК» совместно со специалистами санатория «Хорол» разрабатываются системы профилактики и сохранения здоровья менеджера.

УДК 658.589:519.86

allaserg.ivanova@gmail.com golionko@ukr.net

**Іванова Алла Сергіївна,
Голіонко Наталія Григорівна**
к.е.н., ст. викладачі кафедри стратегії підприємств ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
Україна

**Ivanova Alla S.,
Holionko Natalia G..**
Phd, Senior Lecturers of the strategy of enterprise department KNEU named by Vadym Hetman, Ukraine

РОЗВИТОК ПОТЕНЦІАЛУ НАУКОМІСТКОГО ВИРОБНИЦТВА

THE DEVELOPMENT OF SCIENCE-INTENSIVE PRODUCTION

Анотація: Визначено причини стриманого розвитку потенціалу наукомістких підприємств. Зазначено шляхи підвищення ефективності наукомісткого виробництва в Україні.

Ключові слова: потенціал наукомісткого виробництва, імітаційне моделювання, прогнозна оцінка, стратегії розвитку, стратегія функціонування.

Summary. Determined the causes of the development of high-tech enterprises. Outlined the ways of increasing the effectiveness of science-intensive production.

Key words: the potential of science-intensive production, simulation modeling, predictive assessment, strategy development, strategy of functioning.

Високий рівень конкурентоспроможності національної наукомісткої продукції забезпечує економічну результативність будь-якої держави на світовому ринку в сучасних умовах глобалізації. Тому розвиток потенціалу наукомістких галузей є серед пріоритетних питань національних програм розвитку багатьох країн світу. А потреба у забезпеченні тривалої економічної стійкості підприємств, зайнятих розробкою і виробництвом сучасної інноваційної продукції, робить актуальними питання виявлення проблем і розвитку потенціалу для подальшого становлення наукомістких виробництв.

Серед дослідників-науковців, які займаються вивченням питань пов'язаних з наукомістким виробництвом, слід назвати Б. Твісса, К.В. Ільяшенка, В. М. Александрова, В. М. Гейця В.Г., Ю.М.Бажала та ін. У працях цих та інших авторів визначено та підкреслено нагальну

необхідність розвитку високотехнологічного сектору національної економіки. Проте реалії життя свідчать про наявність суттєвих причин стриманого розвитку наукомісткого виробництва в Україні.

Метою нашого дослідження є виокремлення та аналіз причин, що стримують розвиток потенціалу підприємств наукомістких галузей, і виявлення шляхів, що сприятимуть підвищенню економічної ефективності наукомісткого виробництва.

У становленні й розвитку інноваційної економіки визначну роль відіграють наукомістки, високотехнологічні галузі і виробництва. Вони в першу чергу формують попит на дослідження і розробки, стимулюючи розвиток фундаментальних і прикладних досліджень. У них реалізуються передові технології, а також нові форми організації виробництва і управління. Наукомістки виробництва виступають драйверами інноваційного розвитку економіки країни, визначаючи структуру і параметри національної інноваційної системи, виявляючи нові вимоги до технічного і технологічного рівня суміжних і обслуговуючих виробництв, компетенцій підготовки інженерних кадрів.

До причин, що стримують розвиток наукомісткого виробництва в нашій країні, дослідники відносять у першу чергу кризовий характер загальноекономічних, зокрема інноваційно-технологічних процесів у національній економіці, що набуває прояву останніми роками. Також поряд зі значним науковим потенціалом, який мають більшість вітчизняних підприємств, фінансове забезпечення державних програм розвитку наукомісткої сфери є недостатнім. У цілому ж розвиток високотехнологічної сфери в країні залежить від багатьох факторів, серед яких демографічні фактори, науковий і виробничий потенціал, наявність висококваліфікованих працівників, купівельна спроможність, комп'ютерна освіченість населення, державні програми підтримки, навіть, попередня історія становлення виробничих структур, рівень розвитку інформаційно-телекомунікаційної сфери тощо. Для України, де були започатковані і розвивалися кібернетичні школи, формувалися принципи побудови обчислювальних машин і потужні науково-виробничі комплекси, існувала потужна система освіти, на жаль, історичний аспект не відіграв вирішального значення, а набутий потенціал лідера під впливом різних факторів був втрачений [1].

У сучасному глобалізованому світі перспективним убачається розвиток інноваційного потенціалу вітчизняних підприємств у напрямі створення високотехнологічної наукомісткої сфери на базі економіки знань. Вважаємо, що саме «економіка знань», базована на потенціалі інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), у поєднанні з науково-виробничим потенціалом вітчизняних підприємств спроможні вивести промисловість на якісно новий рівень розвитку з порівняно вищою економічною ефективністю виробництва.

Вважаємо, що розглянуті питання наявного потенціалу і одночасно стриманого розвитку сфери наукомістких вітчизняних виробництв є перспективними для подальших досліджень особливо на тлі розвитку сучасних ІКТ і мережі Інтернет. Рушійною ж складовою високотехнологічного розвитку в Україні також можуть стати і нанотехнології, становлення і розвиток яких набирає обертів останніми роками.

Література

1. *Войтко С.В.* Управління розвитком наукомістких підприємств: монографія / С.В. Войтко. — К.: НТУУ «КПІ», 2012. — 280 с.

УДК 65.016

elena.k1810@mail.ru

Швиданенко Олег Анатолійович
д.е.н., професор

кафедра міжнародної економіки

Криворучкіна Олена Володимирівна,

к.г.н., доцент

ДВНЗ «Київський національний університет
імені Вадима Гетьмана», Україна

Shvydanenko Oleg A.

ekonomfichnyh Doctor, Professor

Department of International Economics

Krivoruchkina Olena V.

PhD (Geol.), Associate Professor,

Kyiv National Economic University named after
Vadym Hetman, Ukraine

РОЗВИТОК ТЕОРІЙ ПІДПРИЄМСТВА

ENTERPRISE DEVELOPMENT THEORIES

Анотація. Представлено основні етапи еволюції теорій підприємства. Визначено переваги стратегічної теорії фірми. Акцентовано увагу на пріоритетності її симбіозу з системно-інтеграційною теорією.

Summary. The basic stages of evolution theories company. Advantages strategic theory of the firm. The attention to priority of its symbiosis with system-integration theory.